

Kommentarspalten i Drammens Tidende 2. juni 2017

Mange hjernesykdommer har ukjent årsak

Av Anne Hege Aamodt, styreleder i Norsk nevrologisk forening og styremedlem i Hjerneverket

For mange hjernesykdommer vet vi verken årsaken eller hva som er best behandling. Det gjelder dessverre ikke bare MS, som stortingsrepresentantene Kristin Ørmen Johnsen og Tone W. Trøen fra Høyre omtalte i et innlegg i Drammens Tidende 31. mai. Men de to har rett i at hjernesykdommene har vært underprioritert i mange år. Vi gleder oss med dem over at det nå foretas viktige politiske beslutninger for å styrke hjernefeltet.

Utbredte hjernesykdommer med usikker årsak og manglende behandling er bl.a. demens, epilepsi og migrene. Minst 70 000 nordmenn er demensrammet. Alzheimers og andre demensformer er nest vanligste dødsårsak i Norge. Det finnes ingen effektiv behandling.

Ca. 36 000 nordmenn har epilepsi, en paraplybetegnelse for en rekke tilstander med forskjellige årsak, ytringsform og prognose. Fellesnevneren er gjentatte epileptiske anfall. Det er begrenset kunnskap om årsakene. Medisiner kan redusere anfallene hos mange, men ved de færreste former for epilepsi kan selve sykdommen stoppes.

Migrene er blant de aller vanligste sykdommene i verden og rammer rundt 15 prosent. I Norge vil det si 700 000! Årsaken til de fleste hodepinetyper er fortsatt ukjent, og behandlingen er begrenset. Verdens helseorganisasjon rangerer migrene blant de åtte viktigste årsakene til helsetap hos folk. Migrene koster det norske samfunnet hvert år to millioner sykmeldingsdager! Spenningshodepine er vanligst. Klasehodepine, kalt "selvmordshodepine" pga. den ekstreme smerten, rammer ca. 5000 nordmenn.

Forebygging kan hjelpe noen, men mange får ikke tilbud om forebyggende behandling. Behandlingsmetodene og dagens medikamenter har fortsatt begrenset effekt, og det er stort behov for mer kunnskap om hodepine.

Dette er eksempler. Over 30 prosent rammes av en hjernesykdom i løpet av livet. Hjernefeltet må utvikles og oppprioriteres. Den lovede nasjonale strategien for hjernehelse, samt en ny senterordning for fremragende klinisk hjernehelseforskning er viktige steg på veien.